

Муниципальная олимпиада по долганскому языку для учащихся 5 класса

Муниципальный этап

1. Вставьте глаголы в отрицательную форму (пример: бар – барыма)

кэл - _____

тур - _____

һанар - _____

ыллаа - _____

2. Данные слова поставьте в форму множественного числа:

кырса - _____

тынҕырак - _____

олонко - _____

былыт - _____

3. Переведите названия птиц, обитающих на Севере, на русский язык.

каас - _____

лэнкэй - _____

кус - _____

4. Запишите названия цифр на долганском и русском языках.

28 _____

69 _____

501 _____

107 _____

5. В предложениях найдите местоимения и подчеркните их одной чертой

Мин тыаны бэрт багарабын.

Гини һурук һурунар.

Иньэм учиитал, гини оголору үөрэтэр.

6. Подчеркните главные и второстепенные члены предложения.

Эбэкээ табаһыкка барбыт.

Манна күүстээк тыаллар, тибиилэр, тымныылар буолааччылар.

Һуор лэнкэйи ойуулаабыт.

7. Закончите строчки в стихотворении Евдокии Егоровны Аксеновой «Ускуолага барабыт»:

Ускуолага барабыт,

Угучакка _____.

Үнүгэһим батыһар,

Үөрэниэгин багарар.

Ону иньэм ыһпата,

Аранаска _____.

Ускуолабыт бэрт ыраак,

Ким да һатыы тийбэтэ.

Эн минигин актыма,

Тугуттары тытыма.

Тээтэбэр _____,

Табаларда комуйсаар.

Койут кыһын буус тонго,

Күн һиргэ _____.

Каникулга күһүтээр,

Туруу һиртэн үрбэктээр.

Иньэм, истэн, _____,
Чаайниктарын кыынньарыа,
Үгүс тылла буһарыа.

8. Напишите жанры долганского фольклора.

9. Как зовут первую поэтессу долган?

10. Напишите сочинение на долганском языке , на любую из перечисленных тем (по выбору).

- Төрөөбүт тылгын биллэкинэ...
- Биһиги һирбит мун үчүгэй.
- Төрөөбүт һирбин кырабыттан багарабын.

* Примечание: Сочинение может быть представлено в стихотворной форме.

Муниципальная олимпиада по долганскому языку для учащихся 6 класса

Муниципальный этап

1. Какие буквы долганского алфавита отсутствуют в алфавите русского языка?

Правильные ответы выделите кружком.

- a) H e) Z
b) J f) S
c) Ø g) h
d) Y h) Q

2. Распределите данные существительные по двум столбикам (смотрите таблицу):

Онок, һүүтүктэр, хаа, колорук, чөмүйэлэр, күннэр

Единственное число	Множественное число

3. Выделите корни в именах существительных: киһилэргэ, кыптыыйдар, бэргэхэлэр

4. В данном предложении найдите и подчеркните главные члены предложения.

Тыатаагы киһи барыта һир иччитин аһаталлар, карыстыылар.

5. Переведите слова на русский язык. Какое слово является лишним?

иннэ - _____

үрэк - _____

каллаан - _____

кайа - _____

6. Составьте три предложения, используя данные слова.

Бэгэхэ, дьоллоок, һэттэ уон, атак

7. Напишите название первой книги Огдо Аксеновой.

8. Укажите в словах дифтонги: Догорбун гытта илимнэ көрүнэ барыаппыт. һурукта һуруйар буол. Тыага таксыаппын багарабын.

9. Укажите названия населённые пункты, где традиционно проживают долганы.

10. Напишите перевод слов на русский язык: алка, дирэ, чохоо, матака, өлдүүн.

Напишите сочинение на долганском языке, на любую из перечисленных тем (по выбору).

- Төрөөбүт тылгын биллэкинэ...

– Биһиги һирбит мун үчүгэй.

– Төрөөбүт һирбин кырабыттан багарабын.

* Примечание: Сочинение может быть представлено в стихотворной форме.

Муниципальная олимпиада по долганскому языку для учащихся 7 класса
Муниципальный этап

1. В предложениях найдите имена существительные, подчеркните их одной чертой
Оголор дьиэлэригэр итийэ барбыттар. Биһиги ускуолага аагынабыт, нурунабыт, оонньуубут.

2. Раскройте скобки. Запишите глаголы в форме множественного числа.

Балыкчыттар күһүн дьиэлэригэр (төннүн) _____

Биһи олокпугар үчүгэй киһилэр (олор) _____

һарсиэрда уол оголор һугуннана (бар). _____

һайын табаһыттар биһир бригадага (һырыт) _____

3. Выделенные слова разберите по составу

Тараактар, кыптыыйдарбыт, иннэннэн

4. Переведите предложения на русский язык:

һарсын биһиги кэргэнниин тыага барабыт.

Балыгы кыһа һатыыгын дуо?

Быйын биһиэкэ бэрт элбэк һугун этэ.

5. Укажите в глаголах аффиксы

кыылланар, ньууччалаа, тур, таһарын, кэлбит, барбыт

6. Запишите цифры словами на долганском и русском языках:

105 _____

548 _____

333 _____

898 _____

6. Прочтите стихотворение Алексея Плещеева.

Закончите строчки, вставляя названия времён года.

_____ ааста,

_____ кэллэ.

Һир ото барыта Көгөрөн бүттэ.

Чыычаактар айанныыллар,

Күннэр эмиэ кылгыыллар,

Күн көстүбэт,

Түүннэр каранараллар.

О каком времени года идёт речь? _____

8. Соотнесите долганские и русские имена.

а) Маача

а) Мария

б) Оноочо

б) Евдокия

с) Мыкаа

с) Ануфрий

д) Огдуо

с) Евдоким

д) Дьогдоо

е) Михаил

9. Кто изучал фольклор долган?

10. Напишите сочинение на долганском языке , на любую из перечисленных тем (по выбору).

- Төрөөбүт тылгын биллэкинэ...
- Биһиги һирбит мун үчүгэй.
- Төрөөбүт һирбин кырабыттан багарабын.

* Примечание: Сочинение может быть представлено в стихотворной форме.

ОТВЕТЫ

Муниципальная олимпиада по долганскому языку для учащихся 5 класса

Муниципальный этап

1. Вставьте глаголы в отрицательную форму (пример: бар – барыма)

кэл - ___ кэлимэ _____

тур - ___ турума _____

һангар - ___ һангарыма _____

ыллаа - ___ ыллаама _____

(46)

2. Данные слова поставьте в форму множественного числа:

кырса - ___ кырсалар _____

тынҕырак - ___ тынҕырактар _____

олонко - ___ олонколор _____

былыт - ___ былыттар _____

(46.)

3. Переведите названия птиц, обитающих на Севере, на русский язык.

каас - ___ гусь _____

лэнкэй - ___ полярная сова _____

кус - ___ утка _____

(36)

4. Запишите названия цифр на долганском и русском языках.

28 ___ һүүрбэ агыс _____

69 ___ алта уон тогус _____

501 ___ биэс һүүс биир _____

107 ___ һүүс һэттэ _____

(46)

5. В предложениях найдите местоимения и подчеркните их одной чертой

Мин тыаны бэрт багарарын.

Гини һурук һурунар.

Иньэм учиитал, гини оголору үөрэтэр.

(46)

6. Подчеркните главные и второстепенные члены предложения.

Эбэкээ табаһыкка барбыт.

Манна күүстээк тыаллар, тибиилэр, тымныылар буолааччылар.

Һуор лэнкэйи ойуулаабыт.

(36)

7. Закончите строчки в стихотворении Евдокии Егоровны Аксеновой «Ускуолага барабыт»:

Ускуолага барабыт,

Угучакка -----миинэбин _____.

Үнүгэһим батыһар,

Үөрэниэгин багарар.

Ону иньэм ыһпата,

Араһаска ___ баайбыта _____.

Ускуолабыт бэрт ыраак,

Ким да һатыы тийбэтэ.

Эн минигин актыма,

Тугуттары тытыма.

Тээтэбэр ___ көмөлөһөөр _____,

Табаларда комуйсаар.

Койут кыһын буус тонго,

Күн һиргэ ___ түһүгэ _____.

Каникулга күһүтээр,

Туруу һиртэн үрбэктээр.

Иньэм, истэн, ___ үөрүгэ _____,

Чаайниктарын кыынньарыа,

Үгүс тылла буһарыа.

(56)

8. **Напишите жанры долганского фольклора.** (Ырыалаак олонко, хатыы олонко, былыргы өстөр, ырыалар, өс коһооно, таабырыыннар, һэйро) (76)

9. **Как зовут первую поэтессу долган?** (Е.Е.Акенова – Огдуо Аксенова) (16)

10. **Напишите сочинение на долганском языке , на любую из перечисленных тем (по выбору).**

- Төрөөбүт тылгын биллэкинэ...

– Биһиги һирбит мун үчүгэй.

– Төрөөбүт һирбин кырабыттан багарабын.

(106)

* Примечание: Сочинение может быть представлено в стихотворной форме.

Муниципальная олимпиада по долганскому языку для учащихся 6 класса

Муниципальный этап

1. Какие буквы долганского алфавита отсутствуют в алфавите русского языка?

Правильные ответы выделите кружком.

a) H e) Z

b) J f) S

c) Ө g) Һ

d) Ү h) Q

46.

2. Распределите данные существительные по двум столбикам (смотрите таблицу):

Онок, һүүтүктэр, хаа, колорук, чөмүйэлэр, күннэр

66

Единственное число	Множественное число
Онок, , хаа, колорук,	һүүтүктэр чөмүйэлэр, күннэр

3. Выделите корни в именах существительных: киһилэргэ, кыптыыйдар, бэргэһэлэр

36

4. В данном предложении найдите и подчеркните главные члены предложения.

Тыатаагы киһи барыта һир иччитин аһаталлар, карыстыыллар.

26

5. Переведите слова на русский язык. Какое слово является лишним?

иннэ - _____ иголка _____ (лишнее)

үрэк - _____ ручей _____

каллаан - _____ небо _____

кайа - _____ гора _____

46

6. Составьте три предложения, используя данные слова.

Бэгэһэ, дьоллоок, һэттэ уон, атак

46

7. Напишите название первой книги Огдо Аксеновой.

«Бараксан»

16

8. Укажите в словах дифтонги: Догорбун гытта илимнэ көрүнэ барыаппыт. Һурукта һуруйар буол. Тыага таксыаппын багарабын.

46

9. Укажите названия населённые пункты, где традиционно проживают долганы.

_____ п.Юрюнг-Хая Анабарского района РС(Я), Красноярский Край Хатангаский район, п.Кресты, Новорыбный, Попигай, Сындаско .

66

10. Напишите перевод слов на русский язык: алка - молоток, дирэ- камень для дробления костей, чохоо - чашка, матака – сумка из ровдуги, өлдүүн – нюок, покрытие чума .

56

Напишите сочинение на долганском языке, на любую из перечисленных тем (по выбору).

- Төрөөбүт тылгын биллэкинэ...

– Биһиги һирбит мун үчүгэй.

– Төрөөбүт һирбин кырабыттан багарабын.

106

* Примечание: Сочинение может быть представлено в стихотворной форме.

Муниципальная олимпиада по долганскому языку для учащихся 7 класса

Муниципальный этап

1. В предложениях найдите имена существительные, подчеркните их одной чертой

Оголор дьиэлэригэр итийэ барбытара. Биһиги ускуолага аагынабыт, нурунабыт, оонньуубут. 26

2. Раскройте скобки. Запишите глаголы в форме множественного числа.

Балыкчыттар күһүн дьиэлэригэр (төһүнүн)

_____ төһүнүбүттэрэ _____

Биһи олохпутугар үчүгэй киһилэр (олор) _____ олоһоллор _____

һарсиэрда уол оголор һугуннана (бар). _____ барбыттара _____

һайын табаһыттар биир бригадага (һырыт)

_____ һылдыбыттара _____

46

3. Выделенные слова разберите по составу

Тараактар, кыһтыыйдарбыт, иннэннэн

36

4. Переведите предложения на русский язык:

һарсын биһиги кэргэнниин тыага барабыт. ____ завтра мы семьей едим в тунде

Балыгы кыһа һатыыгын дуо? _____ Умеешь строгать строганину

Быйын биһиэкэ бэрт элбэк һугун этэ. _____ летом у нас ягоды было много

36

5. Укажите в глаголах аффиксы

кыылланар, ньууччалаа, тур, таһарын, кэлбит, барбыт

66

898 Запишите цифры словами на долганском и русском языках:

105 _____

548 _____

333 _____

898 _____

46

6. Прочтите стихотворение Алексея Плещеева.

Закончите строчки, вставляя названия времён года.

_____ һайын _____ ааста,

_____ күһүн _____ кэллэ.

Һир ото барыта Көгөрөн бүттэ.

Чыычаактар айанныылар,

Күннэр эмиэ кылгыылар,

Күн көстүбэт,

Түүннэр каранараллар.

О каком времени года идёт речь? _____ осень _____

36

8. Соотнесите долганские и русские имена.

а) Маача а) Мария

б) Оноочо б) Евдокия

с) Мыкаа е) Ануфрий

д) Огдуо с) Евдоким

d) Дьогдоо е) Михаил

56

9. Кто изучал фольклор долган? Ефремов прокопий Елисеевич

16

10. Напишите сочинениена на долганском языке , на любую из перечисленных тем (по выбору).

- Төрөөбүт тылгын биллэкинэ...
- Биһиги һирбит мун үчүгэй.
- Төрөөбүт һирбин кырабыттан багарабын.

106.

* Примечание: Сочинение может быть представлено в стихотворной форме.